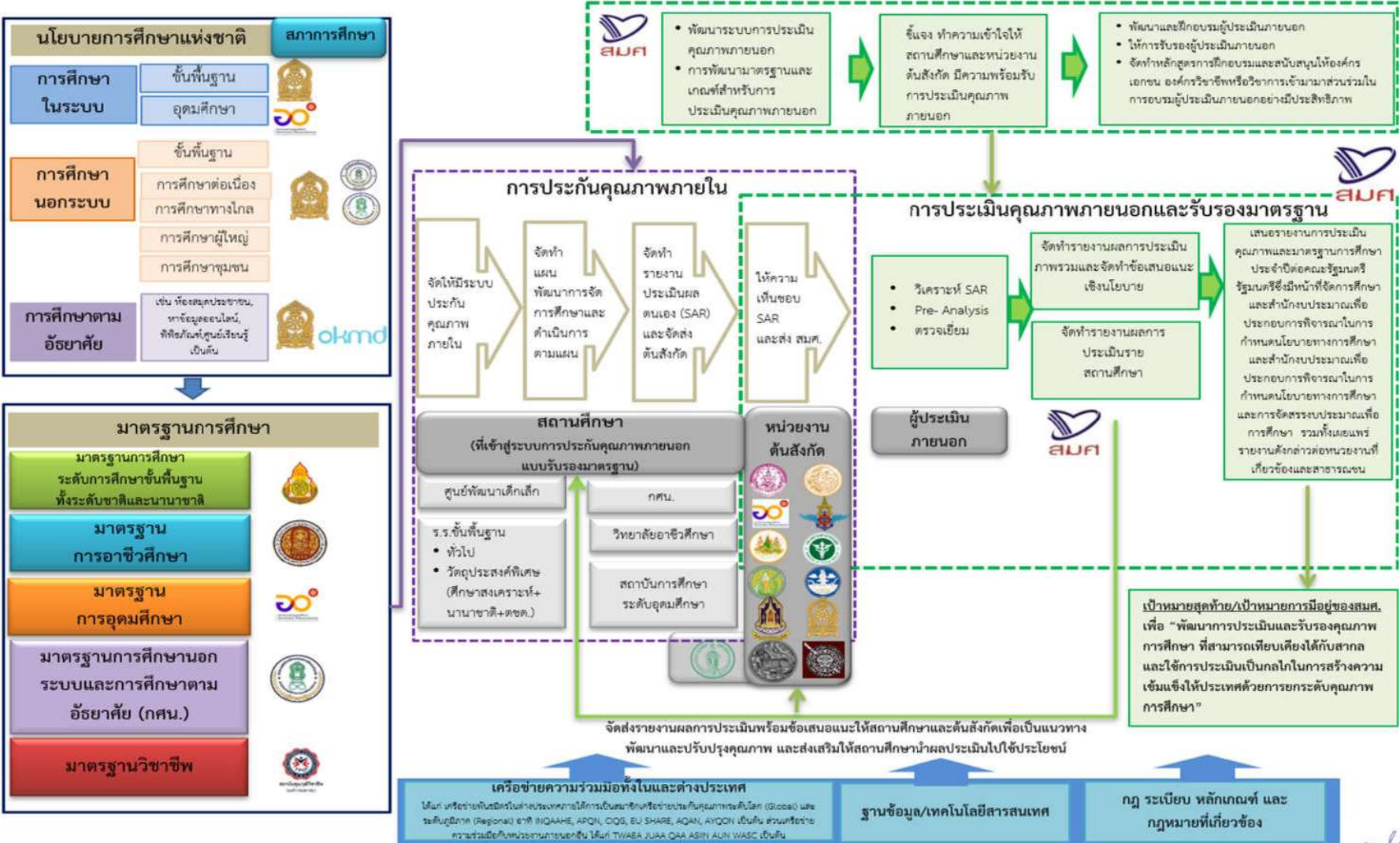

แผนผังความสัมพันธ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในระบบนิเวศ (ecosystem)

คำอธิบายบทบาทของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในระบบนิเวศ (ecosystem)

• นโยบายการศึกษาแห่งชาติ¹ ประกอบด้วย

- 1) การศึกษาในระบบ² เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตรระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน ประกอบด้วย 2 ระดับ ได้แก่
  - การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ
  - การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับปริญญา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- 2) ศูนย์การเรียนรู้ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งออกได้เป็น 4 รูปแบบ ได้แก่
  - การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา
  - การศึกษาต่อเนื่อง เป็นการศึกษาที่ผู้เรียนเรียนจบไม่ว่าจะระดับชั้นใดก็ตาม แต่อยากหาความรู้เพิ่มเติมจากสิ่งที่ได้เรียนมา (ทั้งจากโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย) จึงเลือกศึกษานอกระบบประเภทนี้ โดยในบางสถานศึกษาอาจมีการออกใบรับรองจบ หรือประกาศนียบัตรให้ด้วย ซึ่งการศึกษาต่อเนื่อง แบ่งออกเป็น 6 รูปแบบคือ 1) ศึกษาเพื่อเทียบโอน 2) ศึกษาเพื่อส่งเสริมความสนใจส่วนบุคคล 3) ศึกษาเพื่อการมีรายได้ 4) ศึกษาเพื่อสอดคล้องกับอนาคต 5) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และ 6) ศึกษาหลังจากรู้หนังสือแล้ว
  - การศึกษาทางไกล สำหรับการศึกษาระบบนี้เป็นการศึกษานอกระบบสำหรับผู้สนใจอยากเรียนหนังสือ หาความรู้แต่ไม่สามารถเดินทางมาเรียนยังสถานศึกษานั้นๆ ได้ ก็จะใช้ประเภทนี้ที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่คนละทิศทาง ห่างไกล แต่สามารถเรียนรู้ผ่าน VDO Conference ทั้งแบบระบุเวลาและไม่ระบุเวลา ผู้เรียนก็จะได้รับความรู้ในเรื่องที่สนใจได้

gmb

^๑ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๓ ระบบการศึกษา มาตรา ๑๕

^๒ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๓ ระบบการศึกษา มาตรา ๑๖

- **การศึกษาผู้ใหญ่** เป็นการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีทุกช่วงอายุไม่จำกัด ซึ่งอาจเป็นผู้ที่ยากจน ไม่มีโอกาสทางการศึกษา ไม่มีเวลาต้องทำหน้าที่อย่างอื่นด้วย ฯลฯ โดยสามารถเลือกวัน เวลาเรียนได้ ไม่ต้องมาเรียนทุกวัน ทั้งวัน โดยจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในทุกแขนงไม่ว่าจะคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคม ไปจนถึงวิชาศิลปะ คหกรรม ฯลฯ
  - **การศึกษาชุมชน** เป็นการศึกษาในระบบอีกประเภทที่ให้ผู้เรียนได้เข้าไปศึกษาชุมชนนั้นๆ เรียนรู้ทางชีวภาพ กายภาพ ระบบความคิด เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ปรากฏการณ์ต่างๆ ฯลฯ ซึ่งจะวิธีสังเกต สอบถาม เรียนรู้ไปพร้อมๆ กับนักพัฒนาและชุมชนผู้เชี่ยวชาญ ตามความสนใจ การนำไปใช้ของผู้เรียน
- 3) **การศึกษาตามอัธยาศัย** เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานบริหารพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
- การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยไม่มีรูปแบบการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่ตายตัว ไม่มีหลักสูตรเป็นตัวกำหนดกรอบกิจกรรม หรือขอบข่ายสาระการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับความต้องการ และแรงจูงใจใฝ่รู้ของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตามเราสามารถจัดกิจกรรมเพื่อเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดังนี้
- 3.1 จัดกิจกรรมในแหล่งการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน การเรียนรู้ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ พิพิธภัณฑ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากภูมิปัญญาชาวบ้าน การจัดกลุ่มเสวนา หรือการอภิปราย กิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล และความรู้ต่าง ๆ
  - 3.2 ส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ สนับสนุนสื่อแก่หน่วยงาน และแหล่งความรู้ต่างๆ
  - 3.3 ส่งเสริมให้หน่วยงานเครือข่ายจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น ห้องสมุดในสถานที่ราชการ สถานประกอบการ
  - 3.4 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนากลุ่มต่าง ๆ ตามความต้องการและความสนใจ เช่น กลุ่มดนตรี กลุ่มสิ่งแวดล้อม พัฒนาชุมชน

ymf

● **มาตรฐานการศึกษา** ในระบบนิเวศของ สมศ. ประกอบด้วย

- 1) **มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน** ประกอบด้วย 3 มาตรฐานย่อย ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ โดยแต่ละระดับมี 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ
- 2) **มาตรฐานการอาชีวศึกษา** ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษา และ มาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ
- 3) **มาตรฐานการอุดมศึกษา** คือ ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะของสถาบันอุดมศึกษา การดำเนินการ ผลลัพธ์ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานศักยภาพ และความพร้อม มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานการดำเนินการเพื่อให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษา ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- 4) **มาตรฐานการศึกษาศูนย์การเรียนรู้** ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้รับบริการการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีประเด็นการพิจารณาประกอบด้วย ผู้รับบริการมีความรู้ หรือทักษะ หรือประสบการณ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย มาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีประเด็นการพิจารณาประกอบด้วย 1) การกำหนดโครงการหรือกิจกรรมตามอัธยาศัย 2) ผู้จัดกิจกรรมมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย 3) สื่อ หรือนวัตกรรมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาตามอัธยาศัย 4) ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ และมาตรฐานที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งมีประเด็นการพิจารณาประกอบด้วย 1) การบริการจัดการสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม 2) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3) การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา 4) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ 5) การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 6) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด 7) การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 8) การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 9) การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา
- 5) **มาตรฐานวิชาชีพ** หมายถึง จุดมุ่งหมายหลักที่จะสร้างแนวทางปฏิบัติรวมทั้งส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในวิชาชีพของผู้ปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติงานอาชีพมีคุณภาพสูงสุด (CIPD-Professional Standards) โดยความหมายดังกล่าววิชาชีพใดๆ ย่อมให้บริการแก่สาธารณชน หรือองค์กรต่างๆ โดยต้องอาศัยความรู้ความชำนาญเฉพาะ โดยมีมาตรฐานในการประกอบอาชีพที่ผู้ประกอบวิชาชีพ

ymf

จะต้องได้รับการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอก่อนที่จะประกอบอาชีพ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

- **สถานศึกษา** (ที่เข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพภายนอกแบบรับรองมาตรฐาน) ประกอบด้วย 5 ประเภท ดังนี้
  - 1) ศูนย์พัฒนาเด็ก การศึกษาปฐมวัย
  - 2) สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ เช่น ศึกษาสงเคราะห์ นานาชาติ วิทยาศาสตร์ กีฬา นาฏศิลป์ ตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น
  - 3) ศูนย์การเรียนรู้
  - 4) สถาบันอาชีวศึกษา
  - 5) สถาบันอุดมศึกษา
- **หน่วยงานต้นสังกัดที่ สมศ. ต้องประเมินภายนอก (ระดับกรม) มีดังนี้**

ลำดับ	หน่วยงานต้นสังกัด	สังกัดกรม
1	กระทรวงกลาโหม	กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด
		กองทัพบก
		กองทัพเรือ
		กองทัพอากาศ
		สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
2	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
3	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
		กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
		สำนักปลัดกระทรวง พม.

gml

ลำดับ	หน่วยงานต้นสังกัด	สังกัดกรม
4	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
5	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรมชลประทาน
6	กระทรวงคมนาคม	กรมเจ้าท่า
		กรมท่าอากาศยาน
7	กระทรวงมหาดไทย	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
		เมืองพัทยา
		สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
8	กระทรวงแรงงาน	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
9	กระทรวงวัฒนธรรม	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
10	กระทรวงศึกษาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
		สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
		สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
		กรมส่งเสริมการเรียนรู้

ymh

ลำดับ	หน่วยงานต้นสังกัด	สังกัดกรม
11	กระทรวงสาธารณสุข	กรมการแพทย์
		กรมอนามัย
		สภากาชาดไทย
		สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
		สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
12	กรุงเทพมหานคร	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
		สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร
		สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
13	-	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
14	-	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

gml

● การประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการบริหารเพื่อให้ได้คุณภาพผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาและเมื่อพิจารณาตามสาระบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในหมวดที่ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ย่อมจะเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวคือ

- 1) ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
- 2) ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
- 3) ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยมุ่งหวังให้สถานศึกษาดำเนินการตามจุดมุ่งหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ
- 4) ให้มีการจัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เมื่อพบว่าผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด นอกเหนือจากที่บ่งบอกระดับความสำคัญถึงขั้นที่ต้องกำหนดเป็นสาระบัญญัติหมวดหนึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติแล้ว ความสำคัญยังอยู่ที่ว่าเป็นกลไกการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในระบบการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1. การประกันคุณภาพภายใน 2. การประกันคุณภาพภายนอก รายละเอียด ดังนี้

1. การประกันคุณภาพภายใน

ตามมาตรา 48 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง”

การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ

yml

- **ขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา รายละเอียด ดังนี้**

- 1) **จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน**

จากกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

- 2) **จัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาและดำเนินการตามแผน**

เมื่อมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแล้ว จะต้องดำเนินการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

- 3) **จัดทำรายงานประเมินผลตนเอง (SAR) และจัดส่งต้นสังกัด**

จัดทำรายงานผลประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) และจัดส่งรายงานดังกล่าวให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา เป็นประจำทุกปี เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

- 4) **ให้ความเห็นชอบ SAR และส่ง สมศ.**

เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดได้รับรายงานผลประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) แล้ว ให้หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา จัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่ สมศ. เพื่อใช้เป็นข้อมูล และแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

2. **การประกันคุณภาพภายนอก**

ตามมาตรา 49 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุว่า “ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถาบันการศึกษา”

gml

- ขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายนอก ของ สมศ. รายละเอียด ดังนี้
  - 1) พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก (กำหนดกรอบ แนวทาง และวิธีการประเมินให้สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา) และการพัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด และพัฒนาการประเมินและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากลและได้รับการยอมรับในระดับภูมิภาคอาเซียน
  - 2) ชี้แจง ทำความเข้าใจให้สถานศึกษามีความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ส่งเสริมให้สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ได้รับรู้ มีความเข้าใจกรอบแนวทาง รูปแบบ และวิธีการประกันคุณภาพภายนอก รวมทั้งได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง
  - 3) พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก และให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก

จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมประเมินภายนอกในระดับต่างๆ ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทวิศวะพิเศษ ด้านการอาชีวศึกษา และศูนย์การเรียนรู้ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระดับผู้ประเมินภายนอกเพื่อให้มีบทบาททั้งการประเมินคุณภาพภายนอก และการเป็นที่ปรึกษาในการให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษา จัดทำหลักเกณฑ์ คัดเลือก ฝึกอบรม สอบ และรับรองขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประเมินภายนอก
  - 4) สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจัดส่ง SAR มา สมศ.

หน่วยงานต้นสังกัดได้รับรายงานผลประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) แล้ว หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่ สมศ. เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก
  - 5) ผู้ตรวจประเมินภายนอกวิเคราะห์ SAR (Pre- Analysis) และตรวจเยี่ยม

คณะผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. ประเมินสถานศึกษา ดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินและวิเคราะห์จากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) (Pre-analysis)

ระยะที่ 2 การลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

จากนั้นประเมินภายนอกจะแจ้งข้อค้นพบจากการประเมิน และแจ้งผลการประเมินเบื้องต้นกับสถานศึกษา

ymt

6) จัดทำรายงานผลการประเมินภาพรวม และจัดทำรายงานผลการประเมินรายสถานศึกษา

สมศ. ดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินภาพรวม และจัดทำรายงานผลการประเมินรายสถานศึกษา

7) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปี ต่อคณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีกำกับหน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานประเมิน และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีที่มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีซึ่งมีหน้าที่ควบคุมกำกับ หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาและสำนักงานประเมิน รวมทั้งเผยแพร่รายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปี ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

8) จัดส่งรายงานผลการประเมินพร้อมข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาและต้นสังกัดเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ และส่งเสริมให้สถานศึกษานำผลประเมินไปใช้ประโยชน์

● ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนภารกิจ การประกันคุณภาพภายนอก ของ สมศ. ดังนี้

1) เครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

ความร่วมมือของเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศของ สมศ. ได้แก่ เครือข่ายพันธมิตรในต่างประเทศภายใต้การเป็นสมาชิกเครือข่ายประกันคุณภาพระดับโลก (Global) และระดับภูมิภาค (Regional) อาทิ INQAAHE, APQN, CIOG, EU SHARE, AQAN, AYQON เป็นต้น ส่วนเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ได้แก่ TWAEA, JUAA, QAA, ASIIN, AUN, WASC เป็นต้น โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพในเวทีโลกและนานาชาติ เพื่อส่งเสริมบทบาทด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในเวทีนานาชาติและสนับสนุนการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นสากล และเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้บุคลากรของสำนักงานได้ร่วมนำเสนอองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในเวทีนานาชาติ

ตัวอย่างโครงการความร่วมมือกับเครือข่ายต่างประเทศ ได้แก่ โครงการความร่วมมือด้าน QA กับหน่วยงานและเครือข่ายต่างประเทศ เป็นความร่วมมือกับเครือข่ายพันธมิตรในต่างประเทศภายใต้การเป็นสมาชิกเครือข่ายประกันคุณภาพระดับโลก (Global) และระดับภูมิภาค (Regional) อาทิ INQAAHE, APQN, CIOG, EU SHARE, AQAN, AYQON เพื่อส่งเสริมการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นสากล และเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรของสำนักงานได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพในเวทีโลกและนานาชาติ ที่นำไปสู่การเผยแพร่ผลงานและองค์ความรู้จากการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพของประเทศไทย

ymv

ตัวอย่างความร่วมมือกับเครือข่ายความร่วมมือในประเทศ ด้านการรับรองมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ การออกแบบและพัฒนาโครงสร้างระบบข้อมูลและสารสนเทศที่บูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง หน่วยงานส่วนภูมิภาค และสถานศึกษาภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน เพื่อการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารจัดการและการตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บริหาร พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่บูรณาการและเชื่อมโยงกับระบบการประกันคุณภาพภายในการประเมินคุณภาพภายนอก การติดตามประเมินผลของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2) ฐานข้อมูล/เทคโนโลยีสารสนเทศ ของ สมศ. ได้แก่

- ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (Automated Quality Assurance : AQA)
- ระบบรายงานประเมินตนเองอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา (ระบบ e-SAR)
- ระบบ Mobile Application เป็นแอปพลิเคชันสนับสนุนอุปกรณ์เคลื่อนที่เป็นระบบที่ใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ประเมิน ผ่านการใช้งานโทรศัพท์สมาร์ทโฟน
- เว็บไซต์รองรับความต้องการในการใช้ประโยชน์ และเข้าถึงของทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ฐานข้อมูลด้านคุณภาพการศึกษาเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมใช้งาน
- ระบบเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการงบประมาณการเงินบัญชีและระบบงานทรัพยากรมนุษย์ (ERP)

● กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

คุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศโดยรวม รัฐบาลจึงได้การออกกฎหมายที่เกี่ยวกับคุณภาพและการประกันคุณภาพดังต่อไปนี้

- **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560** หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 วรรค 3 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การ จัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อย ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการตรวจสอบให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)
- **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545** จากเนื้อหาในรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น ได้มีการตราพระราชบัญญัติขึ้นเรียกว่า “พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542” และมีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ โดยมีรายละเอียดปรากฏในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพ โดยได้บัญญัติสาระสำคัญไว้ใน 5 มาตรา ได้แก่

yml

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและ ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบ คุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย และหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้า ปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับ สถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ สถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้มาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการ การอาชีวศึกษา หรือ คณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

- **กฎกระทรวง**

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดนิยามใหม่ของ “การประกันคุณภาพ การศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไก ในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและ สาธารณชน ว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของ หน่วยงานต้นสังกัดหรือ หน่วยงานที่กำกับดูแล โดยที่สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้ง จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งจัดให้มี

gml

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีและเพื่อให้การดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจึงมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแล้วให้หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่างๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น ให้แก่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก โดย สมศ. จะดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าวพร้อม ข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป ในการดำเนินการ สมศ. อาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. ดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นจะทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- **พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543**

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จัดตั้งขึ้นตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 6 ซึ่งกำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผล จัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยให้ ประเมินประเมินคุณภาพภายนอก แก่ สถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุกๆ 5 ปี จากพระราชบัญญัตินี้จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่นั้นมา สมศ. จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี ต่อมาในปี พ.ศ. 2561 จึงได้เปลี่ยนแปลงมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 ในมาตรา 8 กำหนดให้ สำนักงานฯ มีอำนาจหน้าที่หลัก ดังนี้

gmb

1) พัฒนา ระบบการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทางและวิธีการประเมินคุณภาพ ภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้อง กับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

2) พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

3) ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก

4) กำกับ ดูแลและกำหนดมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกที่ดำเนินการโดยผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งให้การรับรองมาตรฐาน ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นหรือเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการ ประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานอาจดำเนินการประเมินคุณภาพ ภายนอกเองก็ได้

5) พัฒนา และฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม และสนับสนุนให้องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพหรือวิชาการ เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ

6) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม และสำนักงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

● พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

- **มาตรา 8** ให้ยกเลิกความในมาตรา 49 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่ พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา ที่มีใช้การจัดการอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง อว.ฯ หรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการ ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน”

- **มาตรา 9** ให้ยกเลิกความในมาตรา 51 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลา ที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข”

gml